

Mikroekonomia. Wyd. 4

Autorzy: David Begg, Stanley Fischer, Rudiger Dornbusch

Przedmowa do wydania polskiego

Przedmowa

Część I Wprowadzenie

Rozdział 1

Ekonomia a gospodarka

1.1. Problemy ekonomiczne

Szoki cenowe na rynku ropy naftowej

Podział dochodu

1.2. Rzadkość zasobów i ich alternatywne zastosowania

1.3. Rola rynku

Gospodarka nakazowa

„Niewidzialna ręka”

Gospodarka mieszana

1.4. Ekonomia pozytywna i ekonomia normatywna

1.5. Mikroekonomia i makroekonomia

Podsumowanie

Zadania sprawdzające

Rozdział 2

Narzędzia analizy ekonomicznej

2.1. Dane ekonomiczne

Szeregi czasowe danych

Dane przekrojowe

2.2. Wskaźniki

Wykorzystanie wskaźników cen jako wielkości przeciętnych

	Wskaźnik cen detalicznych i inne wskaźniki	
2.3.	Wielkości nominalne i realne	
	Ceny realne (relatywne)	
	Siła nabywcza pieniądza	
2.4.	Sposoby mierzenia zmian wielkości ekonomicznych	
2.5.	Modele ekonomiczne	
2.6.	Modele ekonomiczne a dane	
	Empiryczne potwierdzenie teorii	
2.7.	Wykresy, linie i równania	
	Dopasowywanie linii na wykresach punktowych	
	Czytanie wykresów	
2.8.	Inne spojrzenie na założenie: pozostałe czynniki niezmiennicze	
2.9.	Teorie ekonomiczne a rzeczywistość	
2.10.	O niektórych rozpowszechnionych uwagach krytycznych na temat ekonomii i ekonomistów	
	Podsumowanie	
	Zadania sprawdzające	

Rozdział 3

	Popyt, podaż i rynek	
3.1.	Rynek	
3.2.	Popyt, podaż i równowaga rynkowa	
	Cena równowagi	
3.3.	Krzywe popytu i podaży	
3.4.	Co kryje się za krzywą popytu?	
	Ceny innych dóbr	
	Dochody nabywców	
	Gusty	
3.5.	Przesunięcia krzywej popytu	
3.6.	Co kryje się za krzywą podaży?	
	Technika	
	Koszty produkcji	
	Działalność regulacyjna państwa	
3.7.	Przesunięcia krzywej podaży	
3.8.	Wolny rynek i kontrola cen	
3.9.	Co, jak i dla kogo	
	Podsumowanie	
	Zadania sprawdzające	

Część II

Mikroekonomia pozytywna

Rozdział 4

Elastyczność popytu i podaży	
4.1. Reakcje popytu na zmiany cen	
Popyt elastyczny i nieelastyczny	
Determinanty elastyczności cenowej popytu	
Przykłady	
Wykorzystanie elastyczności cenowej	
4.2. Cena, wielkość zapotrzebowania i suma wydatków	
Ceny biletów na mecze piłki nożnej	
4.3. Inne przykłady zastosowań elastyczności cenowej popytu	
Mróz na plantacjach kawy	
Rolnicy wobec nieurodzaju	
4.4. Krótki okres i długi okres	
Jak długo trwa długi okres?	
4.5. Mieszana elastyczność cenowa popytu	
4.6. Wpływ dochodu na popyt	
Dobra normalne, dobra niższego rzędu i dobra luksusowe	
Wykorzystanie elastyczności dochodowej	
4.7. Wpływ inflacji na kształtowanie się popytu	
4.8. Elastyczność podaży	
4.9. Kto naprawdę płaci podatek?	
Podsumowanie	
Zadania sprawdzające	

Rozdział 5

Decyzje konsumenta	
5.1. Popyt konsumenta	
Ograniczenie budżetowe	
Linia ograniczenia budżetowego	
Gusty	
Maksymalizacja użyteczności a wybór konsumenta	
5.2. Dostosowanie do zmian dochodu	
Ścieżka wzrostu dochodu	
5.3. Dostosowania do zmian cen	
Zmiany cen a linia ograniczenia budżetowego	
Efekt substytucyjny i efekt dochodowy	
Mieszana elastyczność cenowa popytu	
5.4. Rynkowa krzywa popytu	
5.5. Dobra komplementarne i dobra substytucyjne	
5.6. Świadczenia rzeczowe i świadczenia pieniężne	

Podsumowanie	
Zadania sprawdzające	

Rozdział 6

Decyzje o podaży — wprowadzenie

6.1. Organizacja przedsiębiorstwa	
6.2. Rachunki przedsiębiorstwa	
Rachunki pozostające do spłaty	
Kapitał i jego zużycie	
Zapasy	
Kredyty	
Rachunki zasobów: bilans	
Zyski	
Koszt alternatywny a koszt księgowy	
6.3. Maksymalizacja zysku w przedsiębiorstwie	
Własność a kontrola	
6.4. Finanse przedsiębiorstwa a władza w przedsiębiorstwie	
Finanse czy władza?	
Wrogie przejęcia	
6.5. Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa	
Minimalizacja kosztów	
Krzywa kosztów całkowitych	
Utarg całkowity	
Zysk	
6.6. Koszt krańcowy i utarg krańcowy	
Koszt krańcowy	
Utarg krańcowy	
MR, MC i wybór wielkości produkcji	
Koszt i utarg całkowity a koszt i utarg krańcowy	
6.7. Krzywe kosztów krańcowych i utargu krańcowego	
Zmiany kosztów	
Przesunięcie krzywej popytu	
Czy przedsiębiorstwa znają przebieg krzywych swoich kosztów krańcowych i utargu krańcowego?	
Podsumowanie	
Zadania sprawdzające	

Rozdział 7

Koszty a wielkość podaży

7.1. Nakłady a wielkość produkcji	
7.2. Koszty a wybór technologii	
Czynnikochłonność produkcji	
Ceny czynników produkcji a wybór metod wytwarzania	

7.3.	Koszty całkowite, krańcowe i przeciętne w długim okresie	...
7.4.	Przychody ze skali produkcji	...
	Korzyści skali	...
	Niekorzyści skali	...
	Korzyści skali w praktyce	...
	Globalizacja, postęp techniczny i korzyści skali	...
7.5.	Koszty przeciętne a koszty krańcowe	...
7.6.	Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa w długim okresie	...
7.7.	Krzywe kosztów w krótkim okresie a prawo malejących przychodów krańcowych	...
	Koszty stałe i koszty zmienne w krótkim okresie	...
	Krańcowy produkt pracy a malejąca produktywność krańcowa	...
	Koszty krańcowe w krótkim okresie	...
	Koszty przeciętne w krótkim okresie	...
7.8.	Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa w krótkim okresie	...
7.9.	Koszty w krótkim i długim okresie	...
	Podsumowanie	...
	Zadania sprawdzające	...

Rozdział 8

Konkurencja doskonała i czysty monopol

8.1.	Konkurencja doskonała	...
8.2.	Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa w warunkach konkurencji doskonałej	...
	Krzywa krótkookresowej podaży przedsiębiorstwa	...
	Krzywa długookresowej podaży przedsiębiorstwa	...
	Wejście i wyjście	...
	Decyzje przedsiębiorstwa wolnokonkurencyjnego o podaży	...
8.3.	Krzywe podaży gałęzi	...
	Krzywa podaży gałęzi w krótkim okresie	...
	Porównanie krzywej podaży gałęzi w krótkim i długim okresie	...
	Pozioma krzywa długookresowej podaży gałęzi	...
8.4.	Statyka porównawcza w przypadku gałęzi wolnokonkurencyjnej	...
	Wzrost kosztów	...
	Przesunięcie krzywej popytu rynkowego	...
8.5.	Konkurencja na rynkach światowych	...
	Stan równowagi na rynku krajowym	...
	Wpływ zmian w gospodarce światowej na rynek krajowy	...
8.6.	Czysty monopol: odwrotny przypadek skrajny	...
8.7.	Wielkość produkcji zapewniająca monopolistę zysk maksymalny	...
	Produkcja maksymalizująca zysk	...
	Statyka porównawcza w przypadku monopolisty	...

8.8.	Produkcja i cena w warunkach monopolu i konkurencji doskonałej
	Porównanie gałęzi wolnokonkurencyjnej z monopołem wielozakładowym
	Porównanie monopolu jednozakładowego z gałęzią wolnokonkurencyjną
8.9.	Monopol nie ma krzywej podaży
	Monopol różnicujący ceny
8.10.	Monopol a postęp techniczny
	Podsumowanie
	Zadania sprawdzające

Rozdział 9

Struktura rynku i konkurencja niedoskonała

9.1.	Dlaczego struktury rynku różnią się?
	Fakty dotyczące struktury rynku
	Globalizacja i przedsiębiorstwa wielonarodowe
9.2.	Konkurencja monopolistyczna
9.3.	Oligopol i współzależność
	Korzyści ze zмовы
	Kartele
	Złamana krzywa popytu
9.4.	Teoria gier a decyzje współzależne
	Strategie dominujące
	Gry wielokrotne
9.5.	Funkcje reakcji
	Konkurencja typu Cournota
	Konkurencja typu Bertrand
	Porównanie modeli Bertrand i Cournota
	Renta pionierska
9.6.	Wejście i potencjalna konkurencja
	Rynki sporne
	Naturalne bariery wejścia
9.7.	Odstraszanie strategiczne kandydatów do wejścia
9.8.	Wnioski
	Podsumowanie
	Zadania sprawdzające

Rozdział 10

Rynek pracy

10.1.	Popyt przedsiębiorstwa na czynniki produkcji w długim okresie
10.2.	Popyt przedsiębiorstwa na pracę w krótkim okresie
	Monopol i monopson
	Zmiany popytu przedsiębiorstwa na pracę
10.3.	Krzywa popytu gałęzi na pracę

10.4.	Podaż pracy	222
	Indywidualna podaż pracy: czas pracy	222
	Indywidualna podaż pracy: stopień aktywności zawodowej	222
	Podaż pracy w gałęzi	222
10.5.	Równowaga na rynku pracy w gałęzi	222
10.6.	Dochody transferowe i renta ekonomiczna	222
10.7.	Równowaga na rynku pracy: fikcja czy rzeczywistość?	222
	Place minimalne	222
	Związki zawodowe	222
	Efekty skali	222
	„Swoi” i „obcy”	222
	Place efektywnościowe	222
10.8.	Place i zatrudnienie w Wielkiej Brytanii	222
	Podsumowanie	222
	Zadania sprawdzające	222

Rozdział 11

Różne rodzaje pracy

11.1.	Różnice wydajności	222
	Zależność zarobków od wieku i wykształcenia	222
	Rynek pracowników z wyższym wykształceniem	222
	Inwestowanie w kapitał ludzki: analiza kosztów i korzyści	222
	Doskonalenie zawodowe a rozkład dochodów zależnie od wieku	222
	Sygnalizacja	222
11.2.	Dyskryminacja	222
	Różnice płac między mężczyznami a kobietami	222
	Dostęp do wykształcenia	222
	Dyskryminacja rasowa	222
11.3.	Związki zawodowe	222
	Działalność związków	222
	Przynależność do związków a różnice płac	222
	Wyrównawcze różnice płac	222
	Negocjacje i strajki	222
	Podsumowanie	222
	Zadania sprawdzające	222

Rozdział 12

Rynki czynników produkcji i podział dochodu

12.1.	Kapitał rzeczowy	222
12.2.	Ceny usług kapitału, stopy procentowe i ceny aktywów	222
	Stopa procentowa i wartość zaktualizowana	222
	Wycena wartości aktywów	222

Realna i nominalna stopa procentowa: inflacja i wartość zaktualizowana	
Od czego zależy poziom realnej stopy procentowej?	
12.3. Oszczędności, inwestycje i realna stopa procentowa	
12.4. Popyt na usługi kapitału	
Gałęziowa krzywa popytu na usługi kapitału	
12.5. Podaż usług kapitału	
Podaż usług kapitału w krótkim okresie	
Podaż usług kapitału w długim okresie	
12.6. Równowaga i procesy dostosowawcze na rynku usług kapitału	
Procesy dostosowawcze na rynku usług kapitału	
Procesy dostosowawcze w krótkim i długim okresie	
12.7. Ceny dóbr kapitałowych	
12.8. Ziemia i renta gruntowa	
12.9. Podział zasobów ziemi między konkurencyjne zastosowania	
12.10. Ponownie trochę faktów	
12.11. Podział dochodów w Wielkiej Brytanii	
Funkcjonalny podział dochodu	
Podmiotowy podział dochodu	
Podsumowanie	
Zadania sprawdzające	

Rozdział 13

Ryzyko i informacja.	
13.1. Indywidualne postawy wobec ryzyka	
Malejąca użyteczność krańcowa	
13.2. Ubezpieczenie a ryzyko	
Pokusa nadużycia	
Selekcja negatywna	
13.3. Niepewność a dochody z posiadanych aktywów	
13.4. Wybór portfela inwestycyjnego	
Wybór między ryzykiem a zyskiem	
Dywersyfikacja portfela	
Dywersyfikacja w przypadku aktywów o skorelowanych dochodach	
Współczynnik beta	
Inne przypadki dywersyfikacji	
13.5. Efektywne rynki aktywów	
Weryfikacja teorii rynków efektywnych	
Bąble spekulacyjne	
13.6. Nieco więcej o ryzyku	
Rynki asekuracyjne i rynki transakcji terminowych	
Wyrównawcze różnice płac	
Podsumowanie	
Zadania sprawdzające	

Rozdział 14

Gospodarka oparta na informacji	1
14.1. E-produkty	2
14.2. Konsumpcja informacji	3
Doświadczenie	4
Nadmiar informacji	5
Koszty zmiany	6
Efekty zewnętrzne sieci	7
14.3. Dystrybucja informacji	8
Cena produktów informacyjnych	9
Różnicowanie jakości	10
Sprzedaż w pakiecie	11
Konkurencja a współpraca	12
14.4. Ustanawianie standardów	13
14.5. Rekapitulacja	14
14.6. Rozkwit i upadek spółek internetowych	15
Bańki mydlane przy wycenie aktywów	16
Podsumowanie	17
Zadania sprawdzające	18

Część III

Ekonomia dobrobytu

Rozdział 15

Ekonomia dobrobytu	1
15.1. Równość i efektywność	2
Równość	3
Efektywna alokacja zasobów	4
15.2. Konkurencja doskonała a efektywność w sensie Pareta	5
Równowaga w warunkach wolnej konkurencji	6
Równość a efektywność	7
15.3. Zakłócenia i rozwiązanie „drugie po najlepszym”	8
Opodatkowanie jako źródło zakłóceń	9
Rozwiązanie „drugie po najlepszym”	10
15.4. Zawodność rynku	11
15.5. Efekty zewnętrzne	12
Różnice między prywatnymi a społecznymi kosztami i korzyściami	13
Prawa własności a efekty zewnętrzne	14
15.6. Problemy środowiska naturalnego	15
Zanieczyszczenie powietrza	16
Zanieczyszczenie wód	17
Ocena polityki ochrony środowiska w Wielkiej Brytanii	18

Oddziaływanie za pomocą cen a ograniczenia ilościowe	
Doświadczenia ze Stanów Zjednoczonych	
15.7. Inne przypadki braku rynku: czas i ryzyko	
15.8. Jakość, zdrowie i bezpieczeństwo	
Udostępnianie informacji	
Stanowienie norm	
Podsumowanie	
Zadania sprawdzające	

Rozdział 16

Wydatki i dochody publiczne.	
16.1. Podatki i wydatki publiczne w Wielkiej Brytanii	
16.2. Państwo w gospodarce rynkowej	
Dobra publiczne	
Płatności transferowe a redystrybucja dochodów	
Dobra społecznie pożądane i niepożądane	
16.3. Zasady opodatkowania	
Rodzaje podatków	
Podatki a równość	
Rozkład ciężaru podatku	
Opodatkowanie, efektywność i marnotrawstwo	
Czy podatki muszą powodować zakłócenia?	
16.4. Opodatkowanie a ekonomia podażyowa	
Krzywa Laffera	
16.5. Samorządy lokalne	
Zasady gospodarowania	
16.6. Suwerenność ekonomiczna	
16.7. Ekonomia polityczna: jak państwo podejmuje decyzje?	
Środkowy głosujący	
Handel głosami	
Zobowiązanie i wiarygodność	
Koordynacja polityki gospodarczej	
Podsumowanie	
Zadania sprawdzające	

Rozdział 17

Polityka przemysłowa i polityka ochrony konkurencji.	
17.1. Polityka przemysłowa	
Własność intelektualna: wynalazki, patenty i prawa autorskie	
Badania i prace rozwojowe	

Międzynarodowa konkurencja strategiczna	60
Gałęzie wschodzące i gałęzie schyłkowe	61
17.2. Geografia ekonomiczna	62
17.3. Społeczny koszt monopolu	63
Monopol różnicujący cenę	64
Podział zysków monopolistycznych	65
Czy liberalizacja zawsze się opłaca?	66
17.4. Polityka ochrony konkurencji	67
Przepisy o ochronie konkurencji w Wielkiej Brytanii	68
Prawo o ochronie konkurencji Unii Europejskiej	69
Prawo o ochronie konkurencji w Wielkiej Brytanii	70
Brytyjska polityka ochrony konkurencji w praktyce	71
17.5. Fuzje	72
Fuzje przedsiębiorstw w praktyce	73
Polityka państwa wobec połączeń przedsiębiorstw	74
Podsumowanie	75
Zadania sprawdzające	76

Rozdział 18

Czy warto sprywatyzować monopol naturalny?

18.1. Monopol naturalny	77
18.2. Znacjonalizowane gałęzie gospodarki	78
Decyzje inwestycyjne	79
Decyzje cenowe	80
Efektywność gospodarowania w znacjonalizowanych gałęziach gospodarki	81
18.3. Własność prywatna czy publiczna?	82
Bodźce dla menedżerów w sektorze prywatnym	83
Bodźce dla menedżerów w sektorze publicznym	84
Znaczenie własności	85
Wyprzedaż sreber rodzinnych?	86
18.4. Prywatyzacja w praktyce	87
18.5. Regulacja prywatnych monopolii	88
18.6. Inicjatywa „Prywatne Finansowanie”	89
Podsumowanie	90
Zadania sprawdzające	91

Rozwiązania zadań sprawdzających

Słownik pojęć

Indeks rzeczowy

Spis ramek

Ramka 1.1.	Usługi dominują w produkcie narodowym
Ramka 1.2.	Najbogatszy Brytyjczyk
Ramka 1.3.	Szpitalne łóżka coraz rzadsze!
Ramka 1.4.	Słabe noty dla marksistowskiego centralnego planowania
Ramka 1.5.	Środowisko naturalne
Ramka 2.1.	Milionerów ci u nas dostatek
Ramka 2.2.	Hiperinflacja
Ramka 2.3.	Podejście Beckera: spójrz oczami ekonomisty
Ramka 3.1.	Gdy świnka weszła na rynek
Ramka 3.2.	Ważne rozróżnienie: ruch wzdłuż krzywej a przesunięcie samej krzywej
Ramka 3.3.	Papież a cena ryb
Ramka 3.4.	Ośła czapka
Ramka 3.5.	Anatomia zmian cen i ilości
Ramka 4.1.	Obliczanie elastyczności cenowej popytu
Ramka 4.2.	Wojny cenowe
Ramka 4.3.	Szał samochodowy
Ramka 4.4.	Gorzki smak kawy
Ramka 5.1.	To, czego pragnę
Ramka 5.2.	Inne rodzaje map poziomicowych
Ramka 5.3.	Substytucja: nawet szczury to robią
Ramka 5.4.	Konsumpcja na pokaz
Ramka 5.5.	Użyteczność krańcowa a paradoks wody i diamentów
Ramka 6.1.	Ile warte jest dobre imię?
Ramka 6.2.	Jak bardzo spasienni powinni być prezesi?
Ramka 6.3.	Czym naprawdę jest przedsiębiorstwo?
Ramka 7.1.	Internet a korzyści skali
Ramka 7.2.	„Nadlecznictwo”?
Ramka 7.3.	Terapia Rolls-Royce’a
Ramka 7.4.	Warunki krańcowe a koszty utopione
Ramka 8.1.	Tak szybko, jak tylko się da
Ramka 8.2.	Porozumienie o telekomach zwiastuje koniec monopolu
Ramka 8.3.	Na łasce hakerów
Ramka 9.1.	Podwójny album
Ramka 9.2.	Gry wojenne
Ramka 9.3.	Bariery na cenzurowanym
Ramka 9.4.	Po co tyle reklamy?
Ramka 10.1.	Jak częsty jest przypadek monopsonu?
Ramka 10.2.	Brakuje dobrych ekonomistów
Ramka 10.3.	Jak zwiększyć podaż pracy w Wielkiej Brytanii?
Ramka 10.4.	Zarobki w ekstraklasie piłkarskiej
Ramka 10.5.	Czy płace minimalne rzeczywiście powodują spadek zatrudnienia?
Ramka 11.1.	Wyższe wykształcenie popłaca
Ramka 11.2.	Uniwersytet — dla najuboższych marzenie trudne do zrealizowania
Ramka 11.3.	Asymetria informacji

Ramka 11.4.	Pod sztandarami związkowymi	4
Ramka 12.1.	Wartość firmy Marks & Spencer sprowadza się do sumy wartości i jej części składowych	5
Ramka 12.2.	Rynki czynników produkcji: podsumowanie	6
Ramka 12.3.	Najlepszy adres	7
Ramka 12.4.	Rozpiętości między bogatymi i biednymi powiększają się	8
Ramka 13.1.	Jaką loterię wybrać?	9
Ramka 13.2.	Wahania cen na rynkach akcji	10
Ramka 13.3.	Zbyt sprytni?	11
Ramka 13.4.	Freud, finanse i głupota	12
Ramka 13.5.	Transakcje natychmiastowe i transakcje terminowe	13
Ramka 14.1.	Strony internetowe	14
Ramka 14.2.	Byłem tutaj, dostałem e-koszulkę	15
Ramka 14.3.	<i>Encyclopaedia Britannica</i> na półkę	16
Ramka 14.4.	EMI przestała produkować płyty kompaktowe	17
Ramka 15.1.	Pogoń za rentą	18
Ramka 15.2.	Trująca atmosfera	19
Ramka 15.3.	Czy cele Unii związane z ochroną środowiska są zagrożone?	20
Ramka 16.1.	Infrastruktura rynku	21
Ramka 16.2.	Podatek od zakładów zniesiono wcześniej, niż planowano	22
Ramka 16.3.	Polując na środkowego głosującego	23
Ramka 17.1.	Wielka Brytania plc.	24
Ramka 17.2.	Pomoc państwa w krajach Unii Europejskiej	25
Ramka 17.3.	Korzyści skali a konkurencja	26
Ramka 17.4.	Cały Monti: udomawianie Microsoftu	27
Ramka 17.5.	Sprawdźmy ich!	28
Ramka 18.1.	Deregulacja linii lotniczych	29
Ramka 18.2.	Prywatyzacja na świecie	30
Ramka 18.3.	Lepszy interes dla właścicieli telefonów komórkowych	31
Ramka 18.4.	Katastrofa kolejowa	32

Spis aneksów

Aneks 5.1.	Wybór konsumenta w przypadku użyteczności mierzalnej	33
Aneks 10.1.	Izokwanty i wybór technologii	34
Aneks 12.1.	Prosta algebra wartości zaktualizowanej i dyskontowania	35